

عنوان مقاله:

انواع عصبیت و آثار آن در قرآن کریم

محل انتشار:

نخستین همایش بین المللی تحقیقات کاربردی در حوزه قرآن و حدیث (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

نگین علیزاده - دانش آموخته دکتری تفسیر تطبیقی دانشگاه قم

محمدجواد حق پرست - دانش آموخته کارشناسی ارشد اخلاق اسلامی دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

عصبیت، به معنای علاقه شدید انسان به چیزی است که در دفاع و حمایت از آن، پافشاری کند و از امور فطری به شمار می آید که اگر تعدیل و کنترل شود ممدوح و از اخلاق حمیده است و هرگونه عدم تعدیل و یا افراط در آن، مذموم است. عصبیت در قرآن کریم به دو نوع مذموم و ممدوح قابل تقسیم است. عصبیت مذموم در پنج دسته شخصی، قبیله ای، حزبی، جاهلی و عصبیت بر روسا جای می گیرد؛ که پیامدهایی نظیر از دست دادن ایمان و اختیار امور، ایجاد رنج، از بین رفتن اتحاد جامعه، زندگی سخت در دنیا، کوری در قیامت و عذاب شدن در آتش دوزخ به همراه دارد. در مقابل، انواع عصبیت ممدوح را می توان به گستره تمام اخلاق و اعمال پسندیده و نیک تعمیم داد؛ اما از مهم ترین و بارزترین آن در قرآن کریم عصبیت دینی و ناموسی است؛ که آثاری همچون تثبیت ایمان در قلب، تقویت با روح خاص، دخول بدون حساب به بهشت، دریافت ثواب مضاعف، حفظ نسبها و عقب نشینی افراد بیمار دل، در امان بودن از شرور دنیا و آخرت به همراه دارد. مقاله حاضر به روش تبیینی - تحلیلی انواع عصبیت و آثار آن را در قرآن کریم واکاوی نموده و به این سوالات پاسخ داده است که دیدگاه قرآن کریم نسبت به این موضوع مهم و سرنوشت ساز انسان چیست؟ و آیا عصبیت در قرآن کریم صرفا مذموم است و یا جنبه ممدوحی نیز دارد؟ و این عصبیتها چه آثار و پیامدهایی به دنبال دارند؟

کلمات کلیدی:

عصبیت، تعصب، عصبیت مذموم، عصبیت ممدوح، فطرت، غیرت، عصبیت در قرآن.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1271551>

